Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru) Judecător*:* Violeta Gîrleanu
Dosarul: nr.2r-1083/24
2-22025540-02-2r-02042024

D E C I Z I E

31 octombrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov
Judecători: Natalia Mămăligă şi Ala Malîi

examinând recursul declarat de către avocatul Igor Otgon în interesele ***** împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 februarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** *****, intervenient accesoriu notarul Șian Olga privind declararea nulității actelor juridice, recunoașterea calității de moştenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui *****,

c o n s t a t ă:

Pretenţiile petiționarului:

La data de 21.02.2022, avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului ***** s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către ***** ***** privind declararea nulității actelor juridice și recunoașterea calității de moştenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui ***** (f.d.5-11).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28.02.2022, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului *****, fiindu-i acordat 15 zile pentru înlăturarea neajunsurilor (f.d.48-50).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17.03.2022, a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată înaintată și fixată ședința de judecată (f.d.63).

În ședința de judecată din 26.02.2024, reprezentantul pârâților ***** *****, avocatul Bunduchi Vitalie, a solicitat scoaterea de pe rol a cererii de chemare în

judecată, motivând că avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului *****, fiind citat legal, nu s-a prezentat la ședința de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 februarie 2024, a admis cererea avocatului Bunduchi Vitalie, reprezentantul pârâților ***** ***** privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată. S-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului ***** către ***** ***** privind declararea nulității actelor juridice și recunoașterea calității de moştenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui *****.

Solicitarea recurentului şi termenul de declarare a recursului:

La data de 12 martie 2024, avocatul Igor Otgon în interesele ***** a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Chișinău, sediul Centru din 26 februarie 2024, solicitând casarea acesteia, și repunerea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** *****, intervenient accesoriu notarul ***** privind declararea nulității actelor juridice, recunoașterea calității de moştenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui *****, pe rol.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii. Astfel, momentul care declanşează curgerea termenului este cel al comunicării actului de procedură.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiţionat începutul lui.

Colegiul reţine că încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru a fost emisă la 26 februarie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 12 martie 2024. Însă, la materialele cauzei lipsește dovada recepționării copiei actului contestat de către partea recurentă, prin urmare, Colegiul constată că recursul este depus în termen.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului, avocatul Igor Otgon care acționează în interesele *****, a invocat că cu încheierea instanţei din 26 februarie 2024, nu este de acord, solicitînd anularea acesteia şi repunerea cererii pe rol, din următoarele considerente de fapt şi de drept, coraborate cu probele anexate la prezenta cerere, după cum urmează.

Astfel menționează că, la 04.03.2024, avocatul Igor Otgon, a depus cerere în

adresa Judecătoriei Chișinău, sed. Centru, de a lua cunoștință de conținutul materialelor dosarului sus-numit, anexînd copia certificatului de concediu medical spre confirmarea motivului absenței de la ședința de judecată din 26.02.2024. Astfel, avocatul Igor Otgon, a luat cunoștință de conținutul Încheierii Judecătoriei Chișinău, sed. Centru din 26.02.2024 privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, la 11.03.2024, potrivit disponibilității asistentului/grefierului judecătorului, dnei Viorica Gîrleanu.

Indică că, atît avocatul Igor Otgon, cît și Reclamanta/Recurenta *****, n-au renunțat în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanța de judecată. Or, Recurenta ***** se află în străinătate de o perioadă îndelungată de timp, iar reprezentantul acesteia, avocatul Igor Otgon, s-a aflat în concediu medical.

Susține că, aflarea avocatului Igor Otgon, în concediu medical în perioada 26.02.2024 – 01.03.2024, se confirmă prin Certificatul de concediu medical seria 01 nr. 5569201 eliberat la 26.02.2024 de Centrul de sănătate Durlești, mun. Chișinău.

Menționează reprezentantul recurentei că, în aceste circumstanțe, Instanța de fond, n-a putut fi informată atît de Recurentă/Reclamantă, cît și de reprezentantul ei, despre imposibilitatea ultimului de a se prezenta la ședința de judecată din 26.02.2024, nefiind posibil nici comunicarea prealabilă despre motivele neprezentării sau expedierea solicitării de examinare a acțiunii în absența sa.

Mai menționează că, mai mult ca atît, de la data admiterii spre examinare a cererii de chemare în judecată susnumită (2 ani), avocatul Igor Otgon, n-a creat situații care ar fi dus la eventuala tergiversare a examinării respectivei cauze civile, nefiind admisă nici depunerea cererii de amînare a ședinței de judecată cu invocarea diverselor motive.

Suplimentar indică partea recurentă că, către data ședinței preconizate, urma fi anunțate rezultatele examinării demersurilor Instanței de fond, efectuate le solicitarea avocatului Igor Otgon, prin care mai multe persoane juridice urmau să prezinte originalele unor acte juridice în vederea efectuării expertizei grafoscopice, menționate atît în textul Cererii de chemare în judecată, cît și prin alte cereri depuse ulterior.

Susține partea recurentă că, aceste detalii, demonstrează lipsa unui eventual dezinteres a Recurentei sau a avocatului Igor Otgon asupra cauzei civile inițiate, pe cînd aflarea avocatului menționat în concediu medical, a fost unica cauză de imposibilitate de prezentare la ședința de judecată din 26.02.2024. De faptul aflării în concediu medical a avocatului Igor Otgon, Instanța de fond nu a putut fi informată și s-a aflat în imposibilitate de se expune privind caracterul întemeiat al acestui motiv de absență de la ședința de judecată, așa cum este prevăzut de art. 267 lit. g) al Codului de procedură civilă.

Aprecierea instanţei de recurs:

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu prevederile art.424 alin. (1) Cod de procedură civilă Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Studiind materialele dosarului, Completul judiciar consideră că recursul declarat de avocatul Igor Otgon în interesele *****, urmează a fi admis, casată încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 26 februarie 2024, din motivele ce succed.

Astfel, Colegiul Civil a stabilit faptul că, la 21 februarie 2022, avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului ***** s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către ***** ***** privind declararea nulității actelor juridice și recunoașterea calității de moştenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui *****.

În ședința de judecată din 26.02.2024, reprezentantul pârâților ***** *****, avocatul Bunduchi Vitalie, a solicitat scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, motivând că avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului *****, fiind citat legal, nu s-a prezentat la ședința de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 februarie 2024, a admis cererea avocatului Bunduchi Vitalie, reprezentantul pârâților ***** ***** privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată. S-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Otgon Igor, reprezentantul reclamantului ***** către ***** ***** privind declararea nulității actelor juridice și recunoașterea calității de moştenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui *****.

Drept temei în susținerea soluției adoptate, instanța de fond a invocat că, reclamantul, deși a avut la cunoștință despre locul, data și ora ședinței instanței de judecată, nu s-a prezentat la ședința de judecată și nu a comunicat motivele imposibilității de a se prezenta.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău consideră că, concluzia primei instanţe despre necesitatea scoateri cererii de chemare în judecată de pe rol contravine circumstanțelor cauzei stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare.

În conformitate cu art. 267 lit. g) CPC, Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate de pe rol cererea de chemare în judecată, în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea pricinii în absenţa sa, iar pîrîtul nu solicită soluţionarea pricinii în fond.

Norma procedurală citată impune drept condiție de operabilitate întrunirea cumulativă a două condiții și anume: cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, a doua condiție fiind nesolicitarea examinării cauzei în fond, iar pîtîtul nu solicită soluționarea cauzei în fond.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele speței deduse judecății, Colegiul concluzionează că, prima instanţă greșit a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată pe temeiul invocat, or norma citată nu este aplicabilă la caz.

Or, din materialele cauzei, rezultă cu certitudine că reprezentantul reclamantei/recurente avocatul Igor Otgon în ziua ședinței de judecată din 26 februarie 2024, s-a aflat pe buletin de boală, în acest sens fiind prezentat certificatul de concediu de boală seria 01 nr. 5569201 eliberat la 26.02.2024 de Centrul de sănătate Durlești, mun. Chișinău, respectiv dînsul era în imposibilitate de a anunța instanța despre imposibilitatea prezentării sale în ședința preconizată/stabilită pentru 26 februarie 2024, iar reclamantă-recurentă de mai mult timp este stabilită peste hotarele țării, actele confirmative în acest sens la fel sunt anexate la dosar (f.d.f.d.26, 27-28, vol. II).

Astfel, referirile primei instanțe la reglementările art. 56 alin. (2) – (3) Cod de procedură civilă, care statuează că „Participanţii la proces se bucură de drepturi procesuale egale şi au obligaţii procesuale egale, cu unele excepţii stabilite de lege în dependenţă de poziţia pe care o ocupă în proces. Participanţii la proces sânt obligaţi să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedural, iar în cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligaţiilor procedurale, se aplică sancţiunile prevăzute de legislaţia procedurală civilă”, nu pot fi reiterate și reținute în prezenta speță, or, materialele cauzei denotă contrariul și anume că, reprezentantul reclamantei/recurente avocatul Igor Otgon nu s-a prezentat în ședința de judecată din motive întemeiate.

În asemenea circumstanțe, prin scoaterea cererii de pe rol pe motivul neprezentării reprezentantului reclamantului, în condițiile în care reprezentantul reclamantei – s-a aflat pe buletin de boală și nu a avut posibilitate să se prezinte în ședința de judecată din 26 februarie 2024, se atestă o lezare a dreptului reclamantului-recurent la un proces echitabil, aceasta fiind un drept fundamental

prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertății Fundamentale.

Astfel, argumentele instanței de fond cu privire la faptul că părțile la proces, cunoscînd despre data şedinţei de judecată, nu s-au prezentat la şedinţa judiciară preconizată pentru 26 februarie 2024, a dus la emiterea încheierii privind scoaterea cererii de pe rol, conform prevederilor art.265 lit. g) al CPC al R.M. nu pot fi reținute în situația în care reprezentantul reclamantei ***** avocatul Otgon Igor la data indicată se afla pe concediu medical pe motiv de boală, prezentând în acest sens dovezile respective.

Or, Constituţia Republicii Moldova consacră în art. 20 alin. (1) că „Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime”, iar în alin. (2) stabileşte că „Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie”.

Mai mult ca atît că, avocatul Igor Otgon care acționează în interesele *****, a absentat motivat de la şedinţa judiciară, în acest sens fiind anexate probe, ultimul aflîndu-se pe buletin medical, seria 01 nr. 5569201 eliberat la 26.02.2024 de Centrul de sănătate Durlești, mun. Chișinău și ulterior înştiinţînd instanţa drept lipsa sa.

Or, caracterul echitabil, public şi prompt al procedurilor judiciare nu ar avea nici o valoare dacă asemenea proceduri nu ar fi mai întâi iniţiate. În proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminenţa dreptului fără existenţa posibilităţii de acces la instanţele de judecată (cauza Malahov contra Moldovei).

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 din Codul de procedură civilă, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalităţii părţilor în drepturi, art. 26 din Codul de procedură civilă, motiv din care exonerarea unui participanţi la proces de obligaţia legală, în speţă reprezentarea părţii în proces de către avocat în modul prescris de lege, reprezintă în esenţă o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Astfel, având în vedere că instanța de fond nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a aplicat eronat normele de drept procedural precum și esența procedurii litigioase, motiv pentru care Colegiul califică ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia încheierii contestate, încălcare ce atrage după sine anularea actului defectuos, rejudecarea cauzei în fond.

Mai mult, instanțele de judecată au îndatorirea legală și constituțională de a sancționa participanții la proces în cadrul examinărilor judiciare cu mijloacele oferite de lege, astfel încât orice exercitare abuzivă și ilegală a prerogativelor instanței de judecată afectează în orice mod drepturile fundamentale ale cetățeanului.

Colegiul ține să remarce că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenției, cauzele civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC, or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a cauzelor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces prevăzute în art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

Totodată, Colegiul notează că instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea și succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

În consecință, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost aplicate eronat de către prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea contrar prevederilor legale, astfel încât Colegiul conchide privind lipsa temeiurilor, care ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind act judecătoresc defectuos.

Din considerentele menţionate şi avînd în vedere faptul că, cererea de recurs este întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea recurată, cu restituirea pricinii în prima instanță pentru examinarea cauzei în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Igor Otgon în interesele *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 februarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către ***** *****, intervenient accesoriu notarul ***** privind declararea nulității actelor juridice, recunoașterea calității de moștenitor legal, prin intrarea în posesie asupra averii succesorale rămase după decesul lui *****, cu remiterea cauzei la rejudecare, pentru examinarea cauzei în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov

Judecători*:* Natalia Mămăligă

Ala Malîi